

Силабус курсу Економіка природокористування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
ОПП «Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища»

Рік навчання: III, Семестр: - V

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

канд. екон. наук, доц. **Файфура Василь Васильович**

Контактна інформація

vvfaifura@gmail.com, +380980399000

Опис дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування знань студентів у галузі управління раціональним використанням природних ресурсів і охорони навколишнього середовища, соціально-економічних аспектів природокористування та природоохоронного законодавства, надбання практичних навичок в економічній оцінці природних ресурсів, ефективності впровадження природоохоронних заходів та оцінці економічного збитку, що утворюється внаслідок забруднення довкілля; формування у студентів наукового світогляду і здатності до економічного мислення.

Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення економічних аспектів взаємодії суспільства і природи;
- виявлення негативного впливу господарської діяльності на довкілля;
- характеристика сучасних протиріч між потребами соціально-економічного розвитку і можливостями екосистем;
- оцінка природних ресурсів і пошук економічних механізмів досягнення раціональнішого їх використання (різні форми оплати за природні ресурси, прогресивні технології, безвідходне виробництво та ін.);
- аналіз процесу залучення ресурсів довкілля в цінову систему на підставі визначення економічної цінності компонентів довкілля;
- аналіз спроможності ринкової системи забезпечити ефективне використання ресурсів довкілля;
- аналіз реальної ситуації, яка склалась у певній галузі, та розробка заходів на перспективу.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання
2 / 2	Тема 1. Природокористування та економіка природокористування.	знати теоретичні основи природокористування і його види.
2/2	Тема 2. Природні ресурси та природне середовище в суспільному розвитку.	розуміти зміст і значення природних ресурсів і середовища в досягненні еколого безпечного розвитку
4/4	Тема 3. Еколого-економічні наслідки природокористування в Україні і світі.	знати і розуміти еколого-економічні наслідки природокористування в Україні і світі
2/2	Тема 4. Економічний механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища.	ознайомитися з призначенням та інструментами економічного механізму природокористування і охорони навколишнього природного середовища.

2 / 2	Тема 5. Економічна оцінка природних ресурсів.	ознайомитися з концептуальними підходами до економічної оцінки природних ресурсів
2/2	Тема 6. Методичні підходи до оцінки окремих видів ресурсів.	ознайомитися з методичними підходами до економічної оцінки окремих видів природних ресурсів
4/4	Тема 7. Рентні платежі за використання природних ресурсів. Плата за землю.	отримати знання щодо системи рентних платежів в Україні та плати за ресурси
4 / 4	Тема 8. Економіка відшкодування збитків від забруднення та інших порушень стану навколишнього середовища.	ознайомитися з методичними підходами до оцінки збитків навколишньому середовищу
4/4	Тема 9. Економічна та соціальна ефективність здійснення природозахисних заходів.	ознайомитися з питаннями оцінки економічної та соціальної ефективності здійснення природозахисних заходів
2/2	Тема 10. Науково-технічний прогрес і економіка природокористування.	зрозуміти роль НТП в досягненні сталого природокористування

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Економіка природокористування» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, тренінг)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Опитування (тестування) на заняттях: 4 теми по 5 балів – max 20 балів. 2. Письмова робота – max 80 балів.	1. Усне опитування (тестування) на заняттях: 6 тем по 5 бали – max 30 балів. 2. Письмова робота – max 70 балів.	1. Підготовка КПІЗ – max 40 балів. 2. Захист КПІЗ – max 40 балів. 3. Участь у тренінгах – max 20 балів.	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) – max 20 балів. 2. Теоретичні питання (1) – max 20 балів. 3. Практичні завдання (2) – max 60 балів.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Рекомендовані джерела інформації

1. Економіка природокористування: глосарій основних термінів / [за заг. ред. д.е.н., проф., акад. НААН України М. А. Хвесика]. – К. : Державна установа “Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України”, 2018. – 94 с.
2. Економіка природокористування: навчальний посібник. – Кам'янець- Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. – 252 с.
3. Караїм О. Економіка природокористування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 124 с.
4. Поп С. С. Управління природокористуванням : навч. посіб. / рец. : М. С. Дністрянський, А. В. Мельник. – Ужгород : УжНУ, 2021. – 86 с.
5. Порядок нормативної грошової оцінки земель населених пунктів: Наказ Мінагрополітики від 25 листоп. 2016 р. № 489. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1647-16> (дата звернення: 12.02.2019).
6. Порядок проведення загальнонаціональної (всеукраїнської) нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 лют. 2018 р. URL: №105. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/105-2018-%D0%BF> (дата звернення: 12.02.2019).
7. Фінанси природокористування: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2019. – 284 с.
8. Фінансово-економічний механізм управління територіальними природно- господарськими комплексами / за ред. М. А. Хвесика. Київ : ДУ ІСПСР НАН України, 2016. - 528 с. Drupp, Moritz A. & Meya, Jasper & Baumgärtner, Stefan & Quaas, Martin. (2017). Economic Inequality and the Value of Nature.
9. Environmental tax revenues. Eurostat.
URL: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=env_ac_tax&lang=en. (дата звернення: 12.02.2019).
10. Lewis, L., & Tietenberg, T. (2019). Environmental Economics and Policy (7th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429503849>.

Інтернет-ресурси

- www.ecolife.org.ua
- www.alter-eco.org.ua (коаліція українських неурядових організацій «Альтер-Еко»)
- www.ecoleague.net (офіційний сайт Всеукраїнської екологічної Ліги)
- www.unep.ch/ (Програма ООН з питань захисту довкілля – United Nations Environment Program)
- www.rada.kiev.ua (сайт Верховної Ради України)
- www.erriu.ukrtel.net (сайт Інституту досліджень навколишнього середовища та ресурсів)
- www.ecology.org.ua (сайт Комітету ВР України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи)
- <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)
- www.eea.europa.eu/ (EEA – European Environment Agency)
- 11. www.menr.gov.ua (сайт Міністерства охорони навколишнього природного середовища)